

Ciocoii vechi si noi - Nicolae Filimon

Reprezentant al unei generatii post-pasopiste, Nicolae Filimon continua spiritul generatiei antrioare, considerand si el ca arta are un rol social. In Revista Romana Al. Odobescu afirma ca: "O natiune se ridica nu numai prin acte politice, dar, mai ales, prin viata culturala". In lumina acestor cuvinte, Nicolae Filimon isi va exercita talentul in mai multe domenii culturale. El este unul din primii culegatori romani de folclor, preocupatiile lui in acest sens fiind concretizate in publicarea basmelor: "Omul de flori cu barba de matase", "Omul de piatra", "Roman Nazdravanul".

In domeniul literaturii realizeaza memorii de calatorii intitulate: "Escursiuni in Germania Meridionala"; nuvele romantice: "Mateo Cipriani" si "Friedrich Staaps sau Atentatul de la Schombrum in contra vietii lui Napoleion I", o nuvela realizata anuntand romanul de mai tarziu "Nenorocirile unui slujnicar sau Gentilomii de mahala". Romanul "Ciocoii vechi si noi" apare in 1862 in "Revista romaneasca" si in 1863 in Volumum. Inainte de 1863 romanul romanesc mai cunoscuse cateva incercari ca: "Istoria ieroglifica"-Dimitrie Cantemir; "Tainele inimii"-M.Kogalniceanu; "Serile de toamna la tara"-Alexandru Cantacuzino; "Manoil" si "Elena" de D.Bolintineanu. Dar anul aparitiei "Ciocoilor vechi si noi" ramane un moment de rascruce in istoria literaturii romane, marcand aparitia primului roman romanesc veritabil despre care Eugen Lovinescu afirmaca: "Din brazda 'Ciocoilor vechi si noi' a iesit intregul roman social interbelic", iar Serban Cioculescu spunea ca romanul lui Nicolae Filimon reprezinta "o carte cap de serie din care se trag toate romanele sociale care urmaresc arivistii si destramarea unor clase". Romanul este compus din : Dedicatie, Prolog, 32 capitole, Epilog. Are ca subtitlu "Ce se naste din pisica tot soareci mananca - Romant original" si era conceput in doua parti: in prima parte, autorul isi propusese sa prezinte ciocoii vechi si noi "cu anterior si calamari la brau, ai vremurilor fanariote", pentru ca in partea a doua sa ii infatiseze "cu frac si manusi albe", ai vremii sale.

In "Dedicatie", Nicolae Filimon face o succinta, dar realista trecere in revista a tuturor claselor sociale existente in acea vreme, afirmand ca a vrut sa dedice cartea sa unei clase sociale care sa sintetizeze toate viciile umanitatii. Aceasta clasa sociala a gasit-o doar la ciocoi.

In Prolog realizeaza un adevarat rechizitiu al ciocoiului, o radiografie morala a acestuia, pentru ca in romanul propriu-zis sa argumenteze prin faptele oersionajelor consideratiile teoretice din Prilog. G. Calinescu afirma ca N.Filimon "are un ideal social si etic, vrea sa reformeze societatea, s-o moralizeze", pentru ca in Dedicatie, in Prolog, precum si de-a lungul romanului face o serie intreaga de consideratiireferitoare la virtutile cetatenesti. Unul din meritele considerabile ale romanului romanesc avand capacitatea de a cuprinde o adevarata fresca sociala in paginile sale. Dincolo de destinele personajelor, de intamplarile acestora, palpita in roman tumultul vietii adevarate, suprima in toate aspectele sale de la politic, social, economic, cultural pana la aspecte vizand existenta cotidiana. Nicolae Filimon isi plaseaza romanul in Bucurestiul perioadei 1814-1830. El surprinde cu atentie si preocuparea pentru amanunt a unui veritabil scriitor realist aspecte de la curtea romaneasca, aspcte de la curtile boieresti, moravurile si ierarhia functionarilor. De asemenea, ii retin atentie aspecte despre modul cum erau numiti domnitorii, cum erau ei

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

alungati, cum se capatau functiile si averile, intr-o lume in care suprema lege devine coruptie. Totodata surprinde si unele evenimente politico-sociale de referinta ca "Revolutia lui Tudor Vladimirescu" si "Eteria greaca". In "Pagini Tulburatoare", Nicolae Filimon surprinde situatia deosebit de grea in care traiau taranii supusi permanent la mutilari fizice si psihice, astfel incat ajunsesera in situatii limita.

Aspectele economice atrag atentia si se constata o stare destul de prospera a comertului, asa cum o demonstreaza amestecul de marfuri, de haine, de bauturi, de bucate de pe taberele negustorilor sau de la petrecerile celor mai sus-pusi in societate.

Totodata, aspectul cultural gaseste in Nicolae Filimon un observator extrem de atent care in capitole ce rup firul povestirii surprinde in termeni realisti dezvoltarea teatrului si a muzicii: "Muzica si coregrafia in timpul lui Caragea", "Teatrul in Tara Romaneasca". Dincolo de toate acestea, N.Filimon este primul scriitor al mediului citadin in romanul romanesc. Bucurestiul vremii, cu strazile, cu mahalalele, cu ulitele, prost pavate, dar si cu locuintele saracacioase, Bucurestiul pestrit, cu un evident iz balcanic isi gaseste in Nicolae Filimon un poet realist, atent la contraste si detalii.

Al doilea mare merit al romanului sta in realizarea personajelor. Grupate in doua categorii antitetice, pozitiv si negativ, personajele lui N.Filimon se impun ca tipuri realizate intr-o maniera balzaciana. Personajele pozitive apar deosebit de palide, neviabile, artificiale, introduse doar in scopuri moralizatoare.

Atentia scriitorului se indreapta insa spre personaje negative carora le dedica in parte capitole intregi fiind extrem de atent la vestimentatia acestora, la gesturile lor, la mimica, la decorurile in care traiesc.

Nicolae Filimon are stilul unui adevarat scriitor realist, atent la amanunt, observand cu obiectivitate vestimentatia, gesturile, cladirile, strazile. Fraza lui devine incarcata atunci cand descrie extrem de minutios vestimentatia, interioarele, sau meniurile de la petreceri. Abunda in termenii iesiti azi din uz, mai ales termeni referitori la culori, la diviziuni ale banilor, la piese vestimentare, la apelative, toti tin de origine greaca sau turceasca prin care Nicolae Filimon realizeaza o vie culoare de epoca. Analizele psihologice sunt putine si nu reusesc s-o patrunda in profunzimi, personajele realizandu-se insa cu mare veridicitate prin fapte, prin replica, prin descrieri ale fizionomiei sau vestimentare.